

СТАНОВИЩЕ

от д-р Елена Петрова Сомова

доцент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки
докторска програма Информатика

Автор: Станка Иванова Хаджиколева

Тема: Моделиране и управление на методики за оценяване на качеството (с приложение в образователната система)

Научни ръководители: проф. дмн Георги Тотков – ПУ „Паисий Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед No P33-1520/23.04.2013 г. на ректора на ПУ „Паисий Хилендарски” съм определена за член на научно жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Моделиране и управление на методики за оценяване на качеството (с приложение в образователната система)” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки, докторска програма Информатика. Представеният комплект материали отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски”.

Докторантът Ст. Хаджиколева е завършила Природо-математическата гимназия „Акад. Н. Обрешков” в Бургас. Завършила е две магистърски специалности „Информатика“ и „Математика и информатика” в ПУ „Паисий Хилендарски”. Ст. Хаджиколева има богат преподавателски опит като асистент в кат. „Компютърни системи” на ПУ, където е водила множество дисциплини. По време на разработване на дисертационния труд силно впечатление ми направиха нейното трудолюбие, постоянство, отговорност и целеустременост – качества, които безспорно са допринесли за благополучно завършване на докторантурата и ще подпомогнат нейното бъдещо научно развитие.

2. Актуалност на тематиката

Безспорен е фактът, че през последните години качеството на обучението придобива все по-голямо значение. Потенциалните обучаеми правят своя избор информирано и професионално-ориентирано, подтикнати от засилените изисквания за знания и умения на пазара на труда.

Целите на дисертационното изследване са насочени към моделиране на критериални системи за оценка на различни видове обекти и процеси, както и към разработване на софтуерни инструменти за автоматизирано оценяване и управление на методики за оценяване на качеството на обучението.

3. Познание на проблема

От обзора и анализа на проблема в дисертационния труд, може да се съди, че докторантът обстойно е проучил състоянието на изследванията в областта. Докторантът е направил обзор на изследванията в областта в периода от 1982 г. до 2012 г. Списъкът на използваната литература съдържа 125 заглавия, от които 41 са на кирилица, 84 – на латиница и 83 са интернет източници. 103 от цитираните източници са от последните 5 години (от 2008 г.).

4. Методика на изследването

Методиката за провеждане на дисертационното изследване следва класическата схема: изграждане на теоретична основа – моделиране на предметната област – построяване на съответен компютърен модел – реализация на софтуерна система – провеждане на експерименти. Избраната методика позволява постигането на основната цел на дисертационното изследване и изпълнение на поставените задачи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията е в обем от 180 страници (с основен текст от 149 страници), разделена на Увод, пет глави, Заключение и три приложения.

Основните *научноприложни приноси* на дисертационното изследване са: разработени формални модели на критериални системи за оценяване на качеството, подходящи за различни процедури по (само)оценяване и акредитация и формален модел за мониторинг на процедури за оценяване на качеството на обучението.

Като най-важни *приложни приноси* на изследването могат да бъдат определени създадените: критериална система за програмна акредитация на дистанционни програми (официализирана от НАОА); консолидиран модел, описващ тринадесетте типа акредитационни процедури, провеждани от НАОА; прототип за мониторинг на процедури за оценяване на качеството на обучението и извършена практическа верификация на предложения модел на критериална система за (само)оценяване и акредитация на обучението.

Предложените модели и софтуерен прототип могат да бъдат адаптирани и приложени и в други предметни области, включително несвързани с оценяване на качеството, което е предпоставка за тяхната широка приложимост и бъдещо използване.

Съществен принос на дисертационното изследване е фактът, че получените резултати са използвани в три научноизследователски проекта, съответно финансирани от ОП „Развитие на човешките ресурси” на Европейския социален фонд, Фонд „Научни изследвания” на МОМН и Фонд „Научни изследвания” на ПУ „Паисий Хилендарски”.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

В публикациите на докторанта са отразени основните резултати, получени в дисертационния труд и може да се счита, че те са апробирани в достатъчна степен пред специализирана научна аудитория. Резултати на дисертационното изследване са представени в 8 публикации, от които в 1 (една) – докторантът е съавтор в глава от монография, 2 (две) са в трудове на международни научни конференции, проведени в България (REMIA'2010 и ISAICTEE'2011), 3 (три) – в трудове на национални научни конференции с международно участие („Електронно обучение във висшето образование” и „Традиции, посоки, предизвикателства”) и 2 (две) – в трудове на национални научни конференции ("Образованието в информационното общество").

7 (седем) от публикациите са на български език и 1 (една) – на английски език. 1 (една) от публикациите по дисертационното изследване е цитирана 5 (пет) пъти. Разпределението на публикациите по години е както следва: 2010 – 3 (три), 2011 – 1 (една) и 2012 – 4 (четири) публикации.

В 1 (една) от представените публикации докторантът има двама съавтори, а в останалите 7 (седем) има повече от двама съавтори, което е признак, че докторантът умее да работи в екип. Въпреки че няма самостоятелни публикации, то тя е посочена като първи съавтор в 3 (три) от публикациите.

Нямам съмнение в личния принос на докторанта за получаване на цитираните резултати, т. к. освен представените по-горе аргументи лично съм наблюдавала нейната работа и научно развитие по време на докторантурата.

7. Автореферат

Авторефератът е направен според изискванията и адекватно отразява съдържанието, основните резултати и приноси на дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Докторантът сам много добре е формулирал перспективите от използването и доразвиването на дисертационните приноси и резултати като е поставил единадесет такива бъдещи задачи.

В работата не са представени подробно проведените експерименти и съответно не са предоставени получените резултати.

Бих препоръчала като резултат от бъдещите изследвания публикуване на самостоятелни работи, публикации в списания и участия на международни конференции в чужбина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Независимо от критичните бележки, определено считам, че дисертационният труд съдържа *научноприложни и приложни резултати, които могат да бъдат разглеждани като приноси в науката* и отговарят на изискванията за присъждане на образователната и научна степен ‘доктор’ в Закона за развитие на академичния състав в Република България

(ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Проведеното дисертационно изследване показва, че докторантът Станка Иванова Хаджиколева притежава основни теоретични знания и професионални умения в област на висше образование 4. *Природни науки, математика и информатика*, професионално направление 4.6 *Информатика и компютърни науки*, докторска програма *Информатика*, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своето **положително становище** за проведеното изследване, представено от рецензираните дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Станка Иванова Хаджиколева образователната и научна степен 'доктор'** в област на висше образование 4. *Природни науки, математика и информатика*, професионално направление 4.6 *Информатика и компютърни науки*, докторска програма *Информатика*.

31.05.2013 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Елена Сомова)